

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

De maatregelen tegen het coronavirus zijn van grote invloed op iedereen in Nederland op dit moment. Als horecaondernemer merk ik dat extra. Ik heb het gevoel dat iets moet veranderen in het beleid en dat kritisch geluid niet gehoord wordt.

Mijn naam is Dave Veneman. Ik ben 33 jaar. Samen met mijn partner Elise, 28 jaar, heb ik een catering- en patisseriebedrijf in Nuenen. We richten ons voornamelijk op het bezorgen van eten voor groepen mensen, zowel voor particulieren als voor bedrijven.

We zijn in 2016 vanuit huis gestart en hebben de afgelopen jaren meestal 7 dagen 80 tot 100 uur per week gewerkt om ons bedrijf op te bouwen. We hebben telkens alles wat we verdiend hebben geherinvesteerd. Van de huiskuchen gingen wij over naar een volledig zelf verbouwde garage en vervolgens naar een professionele keuken. Mede door de overwaarde van ons huis hebben we vorig jaar uit kunnen breiden naar een ander, groter pand. Dat hebben we, wederom grotendeels zelf, volledig naar onze wensen verbouwd. In september 2019 hebben we de opening feestelijk gevierd. Met onze grote nieuwe keuken waren we helemaal klaar voor de groei van de komende jaren. Omdat we de afgelopen jaren al snel gegroeid waren, hebben we de nieuwe keuken ook alvast op de verwachte groei ingericht. Daardoor zijn de maandlasten behoorlijk hoog, maar met de verwachte omzet was dat geen probleem. Het laatste kwartaal van 2019 hebben we heel goed gedraaid, en merkten we dat er eindelijk wat ruimte begon te ontstaan om onszelf overdag wat uit te plannen voor o.a. de administratie en sales, en zelfs misschien wel af een toe een hele vrije dag om weer eens iets anders leuks te gaan doen. Daardoor gingen de personeelskosten wel flink omhoog, maar we moesten ook aan onszelf denken. Ik merkte dat ik eigenlijk wat te diep was gegaan en had het gevoel dat ik wat overwerkt was. Daarnaast bracht het ook een stuk rust en ruimte om meer echt aan ons bedrijf te kunnen werken en zaken nog verder te professionaliseren. Dit heeft er zelfs toe geleid dat Elise bij de lokale ondernemers vereniging de Young Talent award 2019 heeft gewonnen.

Januari en februari zijn altijd wat mindere maanden. Toch wilden we het personeel met de verwachte groei voor het komende jaar wel behouden en ze ook zoveel mogelijk hun afgesproken uren laten werken. Dit ondanks het feit dat het personeel 0-uren contracten had, maar met de gedachte dat als je goed voor je personeel bent, zij ook goed zijn voor jou en de gasten. Daardoor draaiden we die eerste twee maanden alleen wel wat verlies, maar met de verwachte groei die eraan zat te komen, zou dat allemaal gemakkelijk op te vangen zijn. De agenda van maart pilde dan ook uit met grotere opdrachten dan ooit te voren; onder andere een groot meerdaags squashtoernooi, wat alleen al ongeveer de vaste kosten voor de hele maand zou dekken.

Uiteraard hadden we wel verwacht dat er de komende jaren weer een keer een crisis zou komen, maar dit had niemand aan kunnen zien komen. Dit is nog nooit eerder op deze manier gebeurd. Vanaf 10 maart kwam alles in een stroomversnelling. Normaal richten we ons met de catering op zakelijke meetings en feesten voor particulieren. Daar verzorgen we de lunch en maaltijden eigenlijk altijd in buffetvorm. Na de beperkende maatregelen die op 13 maart zijn afgekondigd, zagen we echter dat heel veel mensen hun bestellingen af begonnen te zeggen. In het begin mochten er nog groepen van 100 personen bij elkaar komen, daarna nog maar 50 personen, en dit werd steeds verder naar beneden bijgesteld. Daarnaast nam de echte angst voor het virus steeds meer toe, mede door alle heftige beelden en cijfers in de media. De 1,5 meter regel en het advies om zoveel mogelijk sociale activiteiten en groepen te vermijden, maakten dat steeds minder mensen nog een feestje of andere bijeenkomsten organiseerden. Ook het advies om zo veel mogelijk vanuit huis te werken, heeft ertoe geleid dat er weinig tot geen fysieke vergaderingen, trainingen of andere zakelijke bijeenkomsten werden georganiseerd. We zagen onze droom van het ene op het andere moment in het water vallen.

We hadden er samen zo lang en zo hard voor gewerkt en er zo veel dingen voor opgeofferd. Het kon toch niet waar zijn dat na alles het nu toch nog mis zou gaan?

We zijn toen direct overgeschakeld op het aanbieden van los verpakte lunch en maaltijden per persoon. Dit was een hele operatie aangezien we dat niet gewend waren, de materialen er niet voor hadden en ons assortiment daar niet op afgestemd was. Het lijkt misschien eenvoudig; een broodje is toch een broodje en een maaltijd toch gewoon een maaltijd. Echter is het niet zo eenvoudig. We moesten ons volledige business model opnieuw uitvinden. Onze website was net vernieuwd en volledig gericht op grote groepen. We hadden ons assortiment net uitgebreid met verhuur van materialen, drank, catering, en bedienend personeel. Alles was gericht op steeds grotere evenementen. Echter waren al die nieuwe producten ineens niet meer relevant. Omdat we net alles geïnvesteerd hadden, hadden we ook geen buffer om iets op te vangen. We moesten dus snel schakelen en wederom opnieuw met eigenlijk geen financiële middelen een nieuw bedrijf opzetten. We hebben de situatie met het personeel besproken en helaas aan moeten geven dat we de afgesproken uren toch niet waar kunnen maken. We hebben besloten om € 20.000,- te lenen en zelf weer volledig in de keuken te gaan staan, om zoveel mogelijk kosten te besparen. Echter moesten we daardoor naast de productie uren ook een compleet nieuw bedrijf uit de grond stampen. Na vier jaar heel hard werken, hadden we eindelijk het idee dat we in wat rustiger vaarwater zouden komen, maar niets bleek minder waar. Het hele circus begon weer van vooraf aan. Vooral de financiële onzekerheid en het geen flauw idee hebben hoelang het allemaal zal gaan duren, zijn slopend. Het is de langste achtbaan waar ik ooit in heb gezeten.

Doordat de maatregelen steeds strenger werden, kregen we nog nauwelijks cateringbestellingen. We hebben toen besloten om ons volledig te focussen op de losse porties. We hebben ons daarom ook aangemeld op Thuisbezorgd. Verder moesten we snel nieuwe producten verzinnen voor in het nieuwe assortiment, deze producten testen, verbeteren en in kleine porties fotograferen, en flyers ontwerpen en verspreiden. Ook moesten we online marketingcampagnes aan laten passen en ons op sociale media op een nieuwe manier presenteren. We moeten alles constant bij blijven schaven. Ook voor de patisserie waarmee we voornamelijk aan de horeca leverden viel alles stil en zijn we los gebak aan gaan bieden. In de zomer leek eindelijk het einde in zicht te komen en werden de maatregelen weer versoepeld. Toen de restaurants weer open mochten, vielen de losse porties via Thuisbezorgd bijna geheel weg. De cateringaanvragen kwamen gelukkig wel weer terug. Daarom legden we toch maar weer de focus op beide, met alle omschakelwerkzaamheden die daar weer bij horen. De patisserie kon toen wel weer aan de horeca leveren.

In september hadden we voor de eerste keer dit jaar voldoende omzet om onze vaste kosten te kunnen betalen. Doordat het weer zoveel drukker was met de cateringopdrachten, hebben we besloten om te stoppen met de losse porties. Hett is namelijk nooit onze intentie geweest om dat te gaan doen. Wij hielden in het achterhoofd dat in maart 2021 nog wel weer eens een keer hetzelfde kon gaan gebeuren. Wel gingen we er vanuit dat we de laatste maanden van het jaar nog wel even flink wat omzet zouden kunnen maken, zodat we weer een klein beetje vet op de botten zouden kunnen krijgen voor de volgende golf. Ook dat bleek helaas niet het geval; eind september werden de maatregelen alweer aangescherpt. Toen brak er wel iets in mij, na wat we wederom allemaal gedaan hadden om het hoofd boven water te houden. We hadden net alles weer omgezet naar catering om vol energie drie maanden flink te gaan knallen, maar nee hoor. We zijn toen wederom overgestapt naar losse porties. Ook ging de horeca weer dicht terwijl we net heel de vriezer vol hadden met vooruitgewerkte patisserieproducten. Mijn hoop dat we dit zouden gaan overleven smolt opnieuw als sneeuw voor de zon. Ik besepte toen pas echt dat het volledig uitzichtloos was. Als dit in oktober

alweer hetzelfde wordt als in maart, dan gaan we dit in maart ook weer zien en blijven we wederom in deze ellende tot zeker mei of september 2021. Omdat de coronamaatregelen ons zo hard hebben geraakt en ik graag alles wil kunnen begrijpen, heb ik me in de nog enkele overgebleven uurtjes verdiept in het virus, de maatregelen en het effect en de proportionaliteit daarvan. Ik heb meer dan duizend artikelen en video's bestudeerd van vooraanstaande wetenschappers, hoogleraren en andere personen die hier echt verstand van zouden moeten hebben. Hoe meer ik me er in ging verdiepen, des te tegenstrijdiger alles werd. Dit maakte het allemaal alleen nog maar veel moeilijker te begrijpen waarom de maatregelen zo strikt gehandhaafd blijven. Er is werkelijk niets dat ik kan vinden dat de maatregelen rechtvaardigt; alleen de zorgcapaciteit, maar die heeft dit kabinet zelf de afgelopen jaren afgeschaald. Dit ondanks een duidelijk adviesrapport van de veiligheidsraad in 2016, en ondanks de griepgolven in 2016 en 2018, waarin 9500 van dezelfde kwetsbare groep zijn overleden aan griep. Het feit dat zorgpersoneel moet blijven werken met griepsymptomen, terwijl zij juist in contact komen met kwetsbare mensen, vind ik echt stuitend. Het coronavirus is niet dodelijker dan griep; 98% krijgt geen tot lichte klachten en het is inmiddels prima te behandelen.

Dan is er nog het feit dat de coronatest niet aantoonde of je geïnfecteerd, ziek of besmettelijk bent of wordt, maar we daarmee wel mensen verplichten tot quarantaine en de maatregelen rechtvaardigen. Daarbovenop komt nu de mondkapjesverplichting, waarvan niet bewezen is dat het in de praktijk werkt. Er zijn diverse onderzoeken die aantonen dat het juist schadelijk is voor de gezondheid. Dan zakt echt mijn broek af. Wat zijn we in vredesnaam aan het doen? Waarom moet iedereen gevaccineerd worden; dat doen we bij griep ook niet. Zelfs de mensen die het al gehad hebben en van wie is aangetoond dat ze er dan een goede weerstand er tegen hebben, moeten worden gevaccineerd.

Alle ellende waar we doorheen zijn gegaan voelt door dit alles heel onrechtvaardig en onnodig. Al met al heb ik geconcludeerd dat mijzelf opnieuw volledig op het bedrijf richten, ons uit eindelijk niet gaat redden. Er is meer aan de hand en als het beleid niet verandert, blijven we van golf naar golf surfen, of eigenlijk machteloos watertrappelen. We hebben al meerdere malen overwogen om ons huis te verkopen, maar om op dit moment ook nog onze fijne, veilige thuisomgeving op te moeten geven, willen we zo lang mogelijk voorkomen. Daarom hebben we naast alle steunmaatregelen wederom € 20.000,- geleend.

We hebben dit jaar ondanks al het harde werken onder aan de streep verlies gedraaid, en alle vaste lasten privé lopen ook gewoon door. Elise runt op dit moment, ondanks alle ellende waar we al door heen zijn gegaan, onze bedrijven zo veel mogelijk zelf met twee collega's. Ik spring indien nodig wel bij. Dat maakt het nu nog extra pittig voor haar, maar daardoor kan ik me wel meer richten op het veranderen van het beleid. Hopelijk is het de juiste keuze op dit moment, en heeft het ook daadwerkelijk het effect waar ik op hoop. Dat ik me zo kritisch uitspreek over de maatregelen, maakt het allemaal absoluut niet makkelijker. Dat ik me hier zo in gestort heb, heeft een behoorlijke impact op de contacten met onze sociale omgeving. Dit terwijl je iedereen in deze situatie eigenlijk juist zo hard nodig hebt. Toch zie ik dit, naast het geweldige werk dat Elise nu voornamelijk doet, als enige uitweg om ons bedrijf, maar ook ons land te redden. Dat is niet de weg van de minste weerstand, maar in mijn ogen wel de enige echte oplossing. Een langzame pijnlijke dood is ook geen optie. Dit beleid moet stoppen. Alleen als voldoende mensen in gaan zien dat dit niet de weg is, zullen we het beleid kunnen veranderen. De democratie en het rechtssysteem zijn inmiddels in mijn ogen overleden. De rit in de achtbaan wordt alleen maar extremer, maar *what doesn't kill you makes you stronger*. Het is een wat onwerkelijke realiteit waar we met elkaar in beland zijn. Gelukkig merk ik wel degelijk dat er een verandering aan het ontstaan is. Steeds meer mensen in steeds meer landen krijgen in de gaten dat dit niet klopt en dat er andere belangen spelen dan de volksgezondheid of

alleen een coronapandemie. Maar dit grotere doel geeft me ook wel weer heel veel energie en ik zit nog vol goede en moed en ideeën, dus hopelijk komt alles goed.

U vraagt mij van welke regelingen wij gebruik hebben gemaakt. De vergoedingen van de overheid hebben grotendeels betrekking op personeelskosten, en niet op zaken zoals bijvoorbeeld huur, gas/water/elektra en aflossingen. Dit gaat om zo'n 7000 euro aan vaste lasten per maand, die niet worden vergoed. Ook maken we gebruik van de TOZO regeling.

Al deze vergoedingen zijn mooi, maar zijn een druppel op de gloeiende plaat. Wanneer men hoge kosten heeft, zijn de vergoedingen simpelweg niet voldoende om het hoofd boven water te kunnen houden.

U vraagt mij ook wat ik vind van de veelgehoorde uitspraak dat de coronacrisis onder bedrijfsrisico valt. Ik begrijp die uitspraak wel enigszins, maar daar tegenover verwacht ik wel dat het beleid enigszins verklaarbaar en proportioneel is, en dat het voldoende wordt onderbouwd. Ik kom tijdens mijn onderzoek in aanraking met mensen die niet zo direct geraakt worden door de maatregelen als ik, en desondanks mijn mening delen.

Misschien ben ik niet volledig objectief en ben ik niet professioneel op het juiste gebied om hierover uitspraken te doen, maar ik kan wel onderzoeken van andere mensen aan elkaar verbinden.

U vraagt mij welke kritiek ik heb op de overheid. Ik vind dat de maatregelen te weinig worden uitgelegd. Ook zijn er teveel tegenstrijdigheden; denk bijvoorbeeld aan het mondkapje. Deze worden aan de hele bevolking opgelegd ondanks het feit dat meerdere professionals zeggen dat ze niet effectief zijn.

Ik ben van mening dat de maatregelen niet bijdragen aan het verhelpen van de pandemie. Daarom is het naar mijn mening noodzakelijk om het beleid te veranderen. Uit onderzoek is gebleken dat de horeca slechts 2.8% bijdraagt aan de verspreiding van het virus. Daarnaast is het zeer tegenstrijdig dat hotels wel open mogen, en dat de bars en restaurants daar gewoon open mogen zijn. Een caféeigenaar met een klein zaaltje mag dit zaaltje niet verhuren, maar in het Tweede Kamergebouw kan men gewoon vergaderen met een kop koffie. Ook vind ik het zeer tegenstrijdig dat zorgpersoneel door moet werken met griepsymptomen, wat potentieel mensen in gevaar brengt.

Mijn conclusie is dat het overheidsbeleid opzettelijk desastreuze gevolgen heeft voor het land. Dit is wellicht een nieuw virus, maar 98% van de mensen krijgt geen of milde klachten. De meeste mensen hebben dus een goede weerstand tegen dit virus. Het is mijn mening dat de getroffen maatregelen niet bijdragen aan het indammen van het virus. Er zijn zoveel tegenstrijdigheden in het beleid dat ik niet anders kan dan concluderen dat er meer aan de hand moet zijn dan alleen een pandemie. Ik twijfel of de overheid wel het beste voorheeft met de burger. Ik vertrouw de overheid niet, en dat is een gevolg van de tegenstrijdigheden in de maatregelen.

In theorie zouden wij nog wel meer geld kunnen lenen en daarmee nog een aantal maanden kunnen overleven. Echter gaat dit ons op de lange termijn niet helpen, omdat ik dit beleid onder dit kabinet niet zomaar zie veranderen.

U vraagt mij wat de situatie met mij doet als mens. Ik voel de situatie als uitzichtloos. Vaak ben ik boos vanwege het onrecht dat de bevolking wordt aangedaan. Wel ben ik erg blij met initiatieven zoals het uwe. Ik heb in principe wel vertrouwen dat het ooit weer goed komt, maar niet omdat de pandemie wordt opgelost met een vaccin of iets dergelijks. Ik heb er vertrouwen in dat wij als burgers zelf zorgen dat de samenleving weer rechtvaardig en democratisch wordt.

Ik was aanvankelijk alleen van plan om als horecaondernemer te verklaren wat de impact van de maatregelen is op ons als horecabedrijf. Ik heb echter ook uitspraken gedaan over mijn eigen onderzoek en mijn mening over de inhoud van het coronabeleid. Dit omdat de impact van de maatregelen op alle aspecten van mijn leven zo groot is, dat ik niet anders kon dan hier een gedeelte van op te laten nemen.

Mijn kritiek op het overheidsbeleid is relevant voor de impact op mijn bedrijf, maar ook op mij als mens en burger. Hierover kunnen mensen met mij van mening verschillen. Mijn ervaringen als ondernemer zijn echter feiten die niet ontkend kunnen worden.

Leiderdorp

12 december 2020

De getuige-deskundige (Wim Cox, voorm. voorzitter Kon. Horeca Nederland afdeling Roermond) heeft het volgende verklaard:

Enerzijds ben ik hier als representant van de branche die het nu zeer moeilijk heeft. Het merendeel van de zaken was in de eerste lockdown elf weken gesloten en inmiddels hebben we er in de tweede lockdown acht weken op zitten. Ik ben een realist en in tegenstelling tot collega's die wel hoop hebben denk ik dat wij zeker tot eind maart met deze maatregelen van doen zullen hebben. Er zijn op dit moment 65 afdelingen die met een actie bezig zijn; 17 januari gaan we open, of we nu mogen of niet, omdat het water ons nu al over de lippen loopt. Ik ben hier om dit onder de aandacht te brengen en omdat ik het niet overal mee eens ben. Het is moeilijk om een middenweg te vinden. Ik vraag me af en toe af wat de noodzaak en het effect is van bijvoorbeeld de mondkapjesplicht. Daarover is tegenstrijdige berichtgeving, en het is toch een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Over deze dingen heb ik mijn twijfels.

1. Wat voor invloed hebben de maatregelen op uw onderneming?

Mijn exploitaties worden tegenwoordig gerund door mijn kinderen. De impact van de maatregelen is gigantisch. Het merendeel van onze zaken is volledig gesloten. In het begin van de lockdown zei ik tegen mijn dochter "hoe houden we onze medewerkers aan ons gebonden?" De horeca heeft al jaren een zeer krappe arbeidsmarkt. De lockdown zorgt ervoor dat veel mensen op zoek gaan naar andere dienstverbanden. Na verloop van tijd begon ik mij echter af te vragen hoe van de helft af te geraken. Na de versoepelingen is de omzet wel weer gestegen. In juni hadden wij 80% van onze normale omzet. In juli was het zelfs 106%, en in augustus (ivm een hittegolf) 86%.

Tijdens de lockdown bleven medewerkers met 100% doorbetaling van hun loon thuis. We hebben ons tijdens de lockdown bezig gehouden met achterstallig onderhoud etc. Ons personeel is toen elders ingezet.

Met onze elf zaken hebben wij vanaf half maart een ton per maand verlies gedraaid. Aan het einde van het jaar zullen wij tussen de negen ton en 1 miljoen euro verlies hebben gedraaid. Dit ondanks alle regelingen waarvan wij gebruik hebben gemaakt.

Omdat wij veel liquide middelen hebben, kunnen wij het nog een aantal maanden uitzingen. De situatie moet echter niet veel langer duren.

2. Wat voor regelingen vanuit de overheid heeft u gebruik van kunnen maken?

Wij hebben gebruik gemaakt van alles waarvan wij gebruik konden maken (TOZO, NOW etc). NOW kan alleen worden aangevraagd voor bedrijven waar daadwerkelijk horecawerkzaamheden worden uitgevoerd, en dus niet voor bijvoorbeeld de holding waar geen horecawerkzaamheden plaatsvinden.

De regelingen zijn niet afdoende om de verliezen volledig te compenseren. Van de NOW werd gezegd dat het de loonkosten voor 90% zou vergoeden, maar dat ligt in de praktijk anders. Vanaf maart hebben wij ongeveer zes ton aan belasting uitgesteld. Vanaf 1 juli 2021 moeten wij dat in 36 maanden gaan afbetalen.

3. Wat is uw taak als voorzitter van KHN in uw regio?

Ik ben oud-voorzitter van KHN afdeling Roermond. Momenteel ben ik werkzaam als bestuurslid in dezelfde afdeling.

4. Kunt u de situatie schetsen van de horecaondernemers in Roermond?

Wij gaan ervan uit dat wanneer de horeca niet binnen 2-3 maanden open kunnen gaan, tot 50% van de horecabedrijven om zal vallen. In Roermond bevinden zich ongeveer 200 horecaondernemers. Tijdens de ledenvergadering van de KHN werd het mij duidelijk dat het overal in de branche piept en kraakt. Veel mensen hebben bijvoorbeeld uitstel van betaling moeten aanvragen bij leveranciers etc. Tijdens de eerste lockdown hebben wij bijvoorbeeld zes maanden uitstel van de aflossingsverplichting gekregen van de Rabobank. Verhuurders zijn echter minder makkelijk.

5. Kunt u een toekomstperspectief schetsen van de horecaondernemers waar u contact mee heeft?

Als de situatie zoals die nu is nog langer dan 2-3 maanden voortduurt, is er voor de horeca geen sprake van een toekomstperspectief. Het merendeel van de ondernemingen heeft geen liquiditeit meer. De tegemoetkoming vaste lasten (TVL) is recent verhoogd van 50 naar 70%. Dit houdt in dat een onderneming nu 70% van de vaste lasten vergoed kan krijgen. Echter betekent dit dat zij 30% zelf moeten betalen. Zonder liquide middelen (geld op de bank) lukt dit niet.

6. U heeft de sleutels van de horecaondernemers aan de wethouder overhandigd. Van wie ging deze actie uit? Wat was de reactie van de wethouder?

Aanvankelijk organiseerde KHN een actie genaamd Black Monday. Dat hield in dat we de politiek en het publiek duidelijk wilden maken dat de horeca door haar middelen heen is en dat het gros technisch failliet is (zoveel schulden dat zij groter zijn dan het vermogen dat nog in de zaak zit). Daarop heb ik zelf gedacht dat het wellicht sterker zou zijn om de sleutels in te leveren bij de wethouder, gezien het feit dat ik mijn zaak momenteel toch niet kan gebruiken. U vraagt mij naar de reactie van de wethouder. Zij reageerde enigszins geëmotioneerd, omdat zij een groot hart heeft voor de horeca in de binnenstad. Zij was solidair en weet als geen ander dat de horeca een belangrijke factor is in de binnenstad van Roermond. Ik vind het opvallend dat tijdens de eerste lockdown de winkels niet verplicht dicht hoefden. Ondanks het goede weer en de open winkels kwam de stad niet tot leven. Dit kwam enerzijds door de oproep van Mark Rutte om binnen te blijven. Echter, vanaf 1 juni, toen de horeca weer open mocht, begon de stad weer te bruisen. De horeca heeft een belangrijke functie in de stad en is van invloed op de omzet van andere ondernemers. Als gevolg van de sluiting van de horeca, hebben winkeliers het ook moeilijker.

Volgens de website locatus.com nemen de bezoekersstromen sinds maart in de binnensteden in het hele land met 50 – 75% af ten opzichte van vorig jaar. Dit is een gevolg van de maatregelen; mensen maken vaker gebruik van online winkelen, enerzijds omdat zij zich niet veilig voelen, anderzijds omdat de binnensteden niet meer gezellig zijn.

7. Volgens o.a. journalist Frits Wester is de huidige situatie ondernemersrisico. Wat is uw reactie daarop?

Ik begrijp dat er van een gezond bedrijf verwacht kan worden dat het twee tot drie maanden kan overleven zonder omzet. Echter, in de eerste lockdown zijn we elf weken dicht geweest. Nu zijn we acht weken dicht, en momenteel is er helemaal geen toekomstperspectief. Maatregelen worden niet versoepeld voor Kerst, en ik vermoed zelfs dat ze aanstaande

dinsdag aangescherpt zullen worden. De huidige sluiting van de horeca is niet absoluut noodzakelijk en duurt bovendien veel te lang. Dit kan niet redelijkerwijs als ondernemersrisico worden afgedaan. Inmiddels hebben de meeste ondernemers al ingeteerd op hun spaargeld etc. Zij hebben hun ondernemersrisico mijns inziens al genomen.

8. Wat zou er volgens u moeten veranderen aan het beleid?

Als de horeca verplicht dicht moet, vind ik dat het kabinet moet zorgen voor 100% compensatie van de vaste lasten. Bij het doorsnee van de horecaondernemer is geen sprake meer van liquiditeit. Als dat niet kan, moet de overheid zorgen dat we open kunnen. De horecabranche is slechts verantwoordelijk voor 2,6% van de besmettingen met het coronavirus. Ik begrijp niet helemaal waarom wij daarom volledig gesloten worden. Een normale lunchroom is volgens mij geen besmettingsgevaar wanneer die open gaat met inachtneming van alle maatregelen. Ik vind het erg zonde dat al deze bedrijven volledig gesloten zijn. Het levert schrijnende gevallen op en ik weet niet of dat wel nodig is. Mijns inziens kost het de maatschappij meer geld als de helft van de horecabranche omvalt dan wanneer we de ondernemers 100% vergoeding geven.

9. Doet u/de ondernemers uit Roermond mee aan de opening van de horeca op 17 januari?

Wij als bestuur van KHN afdeling Roermond staan er volledig achter om op 17 januari alle horeca te openen. De aantallen besmettingen lopen nu snel op ondanks het feit dat de horeca al weken gesloten zijn. Wij zijn dus niet verantwoordelijk voor het merendeel van de besmettingen.

Het doel van deze actie is om de overheid ertoe te bewegen de TVL te verhogen tot 100%. Als zij dat niet doen, moeten wij onze zaken wel openen om onze eigen kosten te kunnen verdienen. Veel mensen vragen zich inmiddels af wat het effect van de horeca op het aantal besmettingen eigenlijk is. Ook zou er onderscheid gemaakt moeten worden tussen bijvoorbeeld feestcafés, waar veel mensen dicht bij elkaar komen, en bijvoorbeeld een lunchroom waar mensen op hun plaats blijven zitten. De horeca als bedrijfstak is ervan overtuigd dat wij met afdoende maatregelen gewoon open kunnen. Ik vind het zeer kwalijk dat de overheid niet bereid is hierover na te denken. Zij willen het liefst alle bewegingen beperken. Echter is het mij niet duidelijk waarom de horeca voor deze bewegingen zo belangrijk is.

10. Kunt u iets zeggen over de emotionele gesteldheid van de horecaondernemers in Roermond a.g.v. het beleid?

Ik denk dat de sociaal maatschappelijke gevolgen nog niet onderkend worden. Ondernemers die dertig jaar gewerkt hebben om hun zaak en hun pensioen op te bouwen zien hun zaak failliet gaan. Mensen zijn depressief omdat ze geen toekomstperspectief zien en steeds minder middelen hebben.

11. Heeft u enige hoop dat de situatie in de horeca normaliseert? Zonee, waarom niet, zoja, waarom wel?

De overheid heeft aan KHN gecommuniceerd dat de situatie pas kan normaliseren als voldoende mensen gevaccineerd zijn of als het aantal besmettingen daalt tot minder dan 3000 per dag.

12. Wat is volgens u het aandeel van de horeca in de verspreiding van het virus?

Mijns inziens vinden er aanzienlijk meer besmettingen plaats in de thuissituatie dan in de horeca.

13. Maakt de overheid voldoende duidelijk waarom volgens de overheid de horeca gesloten moet blijven?

Ik hoop dat de overheid duidelijker gaat maken waarom bepaalde maatregelen noodzakelijk zijn. Ik vind de onderbouwing hierachter niet voldoende. Het aandeel van de horeca in de besmettingen is niet groot genoeg om de maatregelen te verantwoorden. De huidige situatie kan niet meer als ondernemersrisico worden weggezet.

14. Vindt u dat de horeca disproportioneel aan maatregelen wordt onderworpen in verhouding tot andere sectoren.

Ja, dat vind ik. Dat zou minder erg zijn wanneer wij volledig gecompenseerd zouden worden. Retail wordt bijvoorbeeld tot nu toe niet gesloten. Hetzelfde geldt voor pretparken, musea en bioscopen. De horeca en de evenementenbranche mogen echter niets. Door de grote onzekerheid wat betreft de maatregelen en het verloop van de crisis durft vrijwel niemand het aan om bijvoorbeeld een evenement te organiseren.

Leiderdorp

13 december 2020

De getuige-deskundige (Bryan Franken) heeft het volgende verklaard:

Ik ben eigenaar van twee strandpaviljoens onder de naam BeachLine Beach & Events in 's Gravenzande en Hoek van Holland, met daarnaast een outdoor activiteitenbureau met strandactiviteiten waaronder strandzeilen. Onze locaties dienen beide als een evenementenlocatie voor feesten, partijen en bedrijfsuitjes en worden geboekt in combinatie met strandactiviteiten en horeca. Graag vertel ik eerst wat over mijn zakelijke ervaring, gevolgd door mijn privé ervaring en sluit ik af met mijn kijk op het huidige beleid en crisis.

De locatie Hoek van Holland hebben we dit jaar sinds 1 januari voor het eerst in bezit. De maanden januari en februari zijn gebruikt om te investeren, schoon te maken en op te knappen. Hierna zijn we op 1 maart voor het eerst opengegaan en zijn we precies 2 weken open geweest. Omdat er veel geïnvesteerd was, ontstond er een liquiditeitsprobleem en moest ik direct bijspringen met eigen spaargeld. De locatie in 's-Gravenzande waren wij in maart aan het opbouwen toen wij hoorden dat alles dicht moest vanwege Corona.

Zonder enig perspectief hebben wij tot eind maart het strandpaviljoen opgebouwd en hebben wij aan het einde van deze maand de lopende contracten moeten ontbinden. Wij werken, omdat wij seizoensgebonden zijn, voornamelijk met ZZP'ers voor een periode van 6 maanden op contract. Dit doen wij van maart tot en met oktober. Hierdoor waren wij genoodzaakt om aan het einde van maart de verse contracten te onderbreken. De maanden maart, april en mei gingen zonder enig perspectief op verlichting van de maatregelen voorbij.

6 dagen van te voren hoorden wij dat de horeca 1 juni open mocht; alles op anderhalve meter en een beperkt aantal personen per tafel. We hebben hierdoor 30% moeten snijden in het aantal zitplaatsen. Doordat het personeel reeds was gevlogen en ander werk gestart was, stonden wij allesbehalve gesteld qua managementbezetting. Daarbij was 1 juni een stranddag en hadden we een grote uitdaging om überhaupt open te kunnen gaan. Bij het uitzetten van vacatures liepen we ertegenaan dat 2/3 maanden seizoen voor de meeste kandidaten te kort was om nog aan te beginnen. Hierdoor werden managementfuncties niet ingevuld en was ik samen met 1 kok per locatie afhankelijk van oproepkrachten, studenten en uitzendkrachten. Hetgeen wat je aan kwaliteit in 8 jaar hebt opgebouwd, glipt in één keer door je vingers weg. Je bent volledig terug bij af en mensen tonen wel én geen begrip.

Als exclusief gelegen locatie zit onze kracht in de feesten en partijen. Voor vaste aanloop van gasten zijn wij niet de locaties, gezien we niet aan een boulevard zitten of bij een camping, en het weer is bepalend; dat is zwart/wit. Door de regelmatigheid van de partijen kunnen wij per locatie 5 managementfuncties full-time bieden. Dit jaar hadden we er op beide locaties één, en beide waren koks. Een stranddag, week of een aantal weken kan je dan ook met het management opvangen bijgestaan door extra oproepkrachten. Per locatie werken wij op een stranddag met 16-17 mensen terwijl wij negen van de tien dagen aan kunnen met 3-4 mensen. Het is altijd alles of niets met het weer.

Omdat we geen loze beloftes wilde maken aan de gasten, waren we genoodzaakt concessies te doen in het concept. Door met weinig management cruciale spots goed te bezetten, voorkom je dat je wordt overlopen op een stranddag. Hiermee bedoel ik het uitgifteluik, de bar en de keuken. Alleen het eten deden we aan tafel bezorgen, de drankjes stonden klaar voor de gasten aan de bar. Daarnaast introduceerden we vanaf dag één een QR-bestelmogelijkheid, maar omdat dit nieuw was had dit vele kinderziektes waar je midden in het seizoen niet op zit te wachten en die

du veel stress opleverden., zowel bij de gasten als het geringe personeel. We waren blij als een stranddag was afgelopen en zagen op tegen nieuwe stranddagen. Niet gezond voor een strandtent en niet leuk werken voor het team. Alle verantwoordelijkheid die normaal bij tien mensen ligt, komt dan opeens alleen op jou aan en dat is erg heftig. Overzicht bewaren is onmogelijk. Er zijn dagen geweest dat we gewoon het terras moesten sluiten omdat je anders overlopen zou worden door gasten. Het sloopt je fysiek en mentaal en je hebt geen perspectief of een lichtje aan het einde van de tunnel. De stress werkt uiteraard door op iedereen binnen het team.

Waar ik erg van geschrokken ben in van de afgelopen periode is het onbegrip van mensen en de harteloze berichten in de recensiepagina's van bijvoorbeeld Google. Berichten zoals "Het gaat al mis bij geen desinfectiepaal bij de ingang,..." Dit terwijl dit helemaal niet verplicht is geweest. Als klap op de vuurpijl zijn er tot tweemaal toe Boa's langs geweest om een officiële waarschuwing te geven. Eén keer omdat zij van bezoekers hadden vernomen dat er bij ons in het bedrijf handen werden geschud en een andere keer mét brief van de burgemeester omdat er een bijeenkomst werd georganiseerd tot 23.00 uur in plaats van de toegestane 22.00 uur. De uitnodiging voor de bijeenkomst was reeds verstuurd en twee dagen daarvoor werd de tijd aangepast naar 22.00 uur door de overheid. Hierdoor konden we de mensen niet meer vooraf informeren, maar we hebben de zaak wel om 22.00 uur gesloten. Je kunt je voorstellen dat je jezelf dan afvraagt waar je dan nog je best voor doet, en de moed zakt je in de schoenen. Als je eigen klanten je al gaan verraden, waar doe je het dan nog voor?

Door keihard te werken en de energie binnen het team positief te houden, hebben we voor wat betreft horeca break-even kunnen draaien. Hier is dan ook alles mee gezegd. Qua overheidsvergoeding zijn wij alleen aan het begin bijgestaan met eenmalig € 4.000,-. Voor de TOZO-regeling komen wij niet in aanmerking, gezien wij geen eigen personeel hebben. De nieuwe TLV regeling betreft een vergoeding op omzetzijde in het vierde kwartaal, maar ook hier komen we niet voor in aanmerking omdat we door het seizoen in het vierde kwartaal nauwelijks omzet hebben gehad in het verleden. In de outdoor strandactiviteiten misten we dit seizoen vooral de bedrijfsuitjes en vrijgezellendagen. Voor families was het gelukkig nog wel mogelijk om bijvoorbeeld te komen strandzeilen, wat goed te organiseren was op anderhalve meter. Deze omzet heeft ons geholpen deze winter door te komen en te overleven als organisatie.

Aan het begin van het seizoen en de corona-crisis in maart was mijn vrouw drie maanden zwanger. Gedurende haar zwangerschap hadden we thuis natuurlijk al een kleine rondlopen. Mees werd op 14 juni 1 jaar en Finn is op 21 september j.l. geboren. Gelukkig beide kerngezond. De aandacht lag voor mij in de eerste drie maanden volledig bij het nieuws, het RIVM en de WHO, omdat hier beleid op werd gemaakt. Hopende op een positief bericht of toekomstperspectief. Helaas tevergeefs, het bleef bij angst voor het virus en aangescherpte maatregelen.

De eerste maand was goed te accepteren, maar de opeenvolgende maanden waren mentaal erg zwaar, omdat ik onrecht constateerde. Onmacht en onbegrip braken mij als persoon en ik kon het moeizaam verwerken. Tot op de dag van vandaag. Voor mij voelde het alsof ik in een film was beland en ik kon er lastig over praten met mijn vrouw, gezien haar focus alleen bij de kinderen lag en niet bij het virus of de maatregelen, wat volkomen begrijpelijk is. Ook vrienden en familie die allemaal nog naar hun werk gingen, vingen wel wat op van 'het hele gedoe', maar wisten inhoudelijk eigenlijk te weinig om gesprek te kunnen voeren. Mijn hele levenswerk en lange termijnplanning hing en hangt aan een zijden draadje, waardoor ik mijn vrouw echt heb moeten

vragen om eens met me in gesprek te gaan. Puur om uit te leggen hoe ik naar de situatie keek, wat ik constateerde en waarom we ons in deze situatie bevonden. Gelukkig heb ik een sterke vrouw die daar tijd en moeite in heeft gestoken om hier samen uit te komen.

Zijdelings probeer je ook gesprekken aan te knopen op social media kanalen, maar je komt erachter dat iedereen alleen stellingen inneemt en er weinig inhoudelijk wordt geluisterd of gesproken. Krantenkoppen worden om je oren geslingerd en inhoudelijk wordt er nergens op ingegaan. Dit resulteerde in nog meer versplintering in relaties tussen vriendengroepen, familiegroepen en andere groepen. Dit alles omtrent een coronadiscussie. Dit heeft mij dan ook doen besluiten per direct te stoppen met alle soorten van social media, omdat het niets meer toevoegt in mijn ervaring, maar de samenleving alleen maar verder polariseert en versplintert.

Ik maak me sinds het begin van de crisis erg zorgen over onze samenleving en die van onze kinderen. In de maatschappij waarin wij momenteel leven voel ik me niet meer thuis en ik ben het vertrouwen in de overheid volledig kwijt.

Na een maand in angst voor een pandemie en zeer dodelijk virus te hebben geleefd, vond ik de maatregelen niet proportioneel ten opzichte van de cijfers. Ook twijfelde ik aan de beelden op TV van mensen die spontaan op straat dood neervielen en de massagraven.

Hierdoor kwamen bij mij de eerste vragen op en merkte ik tegelijkertijd dat onze democratie buitenspel werd gezet middels een spoedwet en het niet honoreren van de WOB. De Wet Openbaarheid Bestuur is wat mij betreft het allerbelangrijkste in een democratie en een pandemie kan niet de reden zijn dat dat ineens niet meer relevant is. Juist in crisistijd moeten we het met elkaar zien op te lossen. Alle hens aan dek zou je denken.

Het feit dat het kabinet zelf geen enkel initiatief heeft genomen om het volk te informeren over gezondheid of om de zorg te ontlasten heeft mij het vertrouwen volledig doen verliezen.

Ook herinnerde ik mij een uitzending van het programma Nieuwsuur. Hier legden zij uit dat de definitie 'pandemie' in mei 2009 door de WHO is aangepast om een maand later de Mexicaanse griep tot pandemie te verklaren, terwijl er sprake was van een mild virus met weinig doden. Het gevolg was dat er voor tientallen miljarden aan kosten werden gemaakt wereldwijd en dit achteraf niet nodig bleek te zijn. Ook Nederland kocht hier voor miljoenen in aan vaccins. Ik zag hier als ondernemer een zakelijk belang van farmaceutische bedrijven, constateerde een gelijkenis met de huidige situatie van COVID19, en ben uit gaan zoeken wat er nog meer speelde.

Als ondernemer snap ik dat een fiat geldsysteem niet eeuwig stand kan houden en ben me bewust van de staatschulden van vele overheden, crisissen, werkloosheid en opstanden. Daarbij heb ik mijn vader slachtoffer zien worden in de crisis van 2008 met een faillissement waarbij ik heb ingezien wat een gigantische machtspositie banken hebben. Ik ben mij hier altijd erg bewust van geweest in mijn eigen onderneming. Ik vergelijk ondernemen altijd met een monopoliespel, aangezien ik vind dat dat precies is waar we ons in bevinden. Ga je achteroverzitten dan koopt de buurman je vroeg of laat op en lig je uit het spel. Zorg je niet goed voor je eigen vermogen en een natuurlijk element (een kanskaart) zit tegen, dan val je om en lig je wederom uit het spel. Woekerpolissen zijn daar een mooi voorbeeld van. De bank neemt onnodige risico's, waardoor het systeem uiteindelijk klapt. Crises worden vervolgens niet opgevangen door de banken zelf, die eigenlijk verantwoordelijk zijn, maar betaald met belastinggeld door overheden die bijspringen.

Jan Modaal wordt dus twee keer opgelicht. Hij is én zijn baan kwijt en zijn pensioenfonds wordt leeggeroofd.

Kijkende naar het huidige systeem en uiteindelijk het International Monetary Fund stuitte ik op het World Economic Forum. Dit is een belangenvereniging voor het IMF en diverse grote multinationals. Laat hier nou de Bill & Melinda Gates foundation ook nauw bij betrokken zijn. Zij bleken toch wel een hele interessante agenda te hebben voor 'The Economic Reset' waarin een 'pandemie' erg goed uitkwam voor het realiseren van hun plannen. Hoe meer ik hierover te weten kwam, hoe meer ik ging inzien dat dit wel erg veel begon te lijken op een Chinees model of systeem.

Een monopoliespel ofwel een vrijemarkteconomie eindigt op twee verschillende manieren: er blijft één winnaar over, of het bord gaat van tafel omdat er wordt geconstateerd dat er wordt vals gespeeld.

Dat er wordt valsgespeeld door banken, daar was ik me al wel even van bewust, net als van het feit dat niet zijzelf verantwoordelijk worden gehouden, maar dat de burger financieel wordt uitgekleeft bij een crisis.

De crisis van 2008 was desastreus en de volgende crisis zou nog groter worden, wat onvermijdelijk is. Dit zou resulteren in nog meer opstanden, onrust, nexit, brexit etc., waardoor de huidige financiële macht de controle verliest over het huidige systeem.

In mijn visie wordt er een crisis gecreëerd over de rug van de gezondheidszorg door manipulatie van testen en cijfers en het inboezemen van angst (op een te herkenbare propaganda manier) om daarmee de economie op zijn knieën te brengen maar opzettelijk niet te laten klappen zoals in 2008. Door de geldpers aan te zetten, storten we ons in nog meer schulden en zal straks de schuld worden gegeven aan COVID19. Niemand staat op, want de meeste mensen ontvangen nu gewoon maandelijks geld. Dit weerhoudt mensen om kritisch te worden op het huidige beleid. Een logisch gevolg is wat mij betreft dat er een nieuwe digitale wereldvaluta wordt voorgesteld waardoor de huidige macht van banken en multinationals blijft bestaan en zich verheft boven het volk als een kleine elite. Dit gaat gepaard met 5G – controle, camera's en de uitspraak van het WEF dat je in 2030 niets mee privé bezit. Dit bevestigt mij in mijn opvattingen. Kijk naar China als uitkomst/voorbeeld.

Middels een digitaal basisinkomen word je straks verleid hier als (onwetende) burger wederom aan mee te doen, maar we moeten ons hier veel kritischer over opstellen. Door hierin mee te gaan, houden we het circus van list en bedrog overeind, geven we onze soevereiniteit, eigendommen en vrijheid weg, en nemen we geen verantwoordelijkheid voor ons eigen onbenullige gedrag.

De blockchain technologie maakt het mogelijk om af te stappen van dit circus en over te stappen op een Crypto Currency waarin een rentevrije, soevereine transactie mogelijk is van persoon A naar persoon B, zonder dat hier een derde partij aan verdient. Eerlijker kan niet.

Snap dat de blockchain technologie **de grootste bedreiging** is van de huidige macht en veel te snel opkomt. Door deze crisis en het buitenspel zetten van de democratie wordt middels regulering getracht deze technologie onder te brengen binnen hun eigen systeem.

Van mij mag het bord van tafel.

Leiderdorp
19 december 2020

De getuige-deskundige (Shirely Born) heeft het volgende verklaard:

Ik vind het belangrijk dat mensen zien wat dit beleid doet met zzp'ers, maar ook met alleenstaanden. Ik merk dat de meeste mensen met zijn tweeën zijn en twee inkomens hebben en hierdoor niet begrijpen welke impact de maatregelen op sommige mensen hebben.

Mijn beroep is sinds 1 oktober 2009 zelfstandig fotografe. Ik heb geen andere bijbanen gehad de afgelopen 11 jaar.

Voordat ik startte als fotograaf heb ik lange tijd op kantoor gewerkt. Ik heb er echter altijd van gedroomd om ondernemer te worden. Het gevoel inkomen te kunnen verdienen met creativiteit is voor mij iets prachtigs dat mij veel levensgeluk bracht en daarnaast een goed inkomen.

Mijn werk is mijn grote passie, naast creatief zijn heb ik een grote hang naar vrijheid en heb ik veel uitdaging nodig, deze vond ik in mijn ondernemerschap. De jaren in loondienst hebben bij mij uiteindelijk tot een burn-out geleid. Gebrek aan uitdaging en waardering putten mij geestelijk en lichamelijk uit. Bij fotografie is dit juist omgekeerd, ik krijg hier een echte energie boost en geluksgevoel van.

Mijn ideale zomerweekend was dan ook: vrijdag een bruiloft van 10 tot 6, zaterdag een bruiloft van 10 tot 10 en daarna aansluitend tot 3 uur in de nacht met vrienden op stap, heerlijk dansen en genieten. Zondag uitrusten van het harde werken in de tuin. Work hard, play hard was dan ook een term die goed bij mij paste.

Ik wilde altijd alles uit het leven halen, ook omdat ik gezien had hoe snel die mogelijkheden voorbij kunnen zijn: mijn vader werd vanaf zijn 60^e ziek en was daarna sterk beperkt in zijn energie waardoor veel zaken onmogelijk werden. Mijn vader is overigens afgelopen jaar na een ziekbed van een jaar op zijn 76^e overleden. Zelf ben ik ook genetisch belast met deze ziekte, alhoewel ik nu niet ziek ben. Omdat dit altijd geweten heb, hecht ik ook zoveel waarde op het maximale uit mijn leven halen.

Voor de corona crisis bestond mijn leven dan ook uit:

- Veel werken (fotograferen en fotobewerking)
- Veel netwerken (ik ben lid van 3 netwerkclubs waarvoor ik ook de fotografie van de avonden verzorgde)
- Een rijk sociaal leven, ik heb veel single vrienden waarmee ik ieder weekend uitging (clubs, cafés, dansen, festivals, theater, film)
- Daarnaast maakte ik een aantal keren per jaar een korte stedentrip, vaak alleen, of ik zocht vrienden op die in het buitenland woonden. Zo ben ik in 2019 in Beiroet, Barcelona, Brussel, op Cyprus, Rome en twee keer aan de Spaanse kust geweest.

Ik weet nog dat ik vrijdag 15 maart 2020 voor het laatst met een groep bekenden in de Irish pub in Maastricht zat. Daarna ging mijn leven opeens on hold en kwam er als volgt uit te zien:

- 80% van de tijd ben ik alleen thuis om te werken, eten, slapen of poetsen
- Boodschappen en alle andere zaken worden bezorgd omdat ik niet met het mondkapjesbeleid om kan gaan
- Ik reis nooit meer
- Ik ga nooit meer uit
- Ik zit veel alleen op de bank en pieker over de toekomst
- In de weekenden wandel ik met vriendinnen of we zitten samen thuis te praten of eten. Mijn vriendinnen hebben ook bijna allemaal depressieve klachten. Sommige vinden wel dat ik door

deze crisis het meest geraakt ben omdat ik zelfstandige ben en omdat ik degene was die het meeste op pad ging.

- Opdrachten heb ik weinig, enkel mijn 2^e en 3^e kwartaal waren goed, toen had ik toch nog 16 bruiloften.
- Heb ik een kleine opdracht dan leef ik erg op en komt er weer wat blijdschap in me naar boven.
- Mijn voormalige werkgever waar ik 18 jaar geleden werkte heeft mij een dag kantoorwerk in de week aangeboden. Heel lief, maar hier moet ik me echt naar toe slepen.
- Ik voel mij minderwaardig, ik leef van bijstand, giften van mijn moeder (mijn vader is dit jaar helaas overleden) en het beetje dat ik zelf verdien
- Slapen doe ik slecht. Meestal lig ik tot drie uur wakker, met als gevolg dat ik dag erna moe ben en niet voor 10 uur uit bed.

Zakelijk verschoven vanaf maart 2020 12 van de 25 bruiloften naar 2021, waarbij ik op deze datum in 2021 ook geen andere opdrachten meer kan aannemen en dit jaar verloor ik de omzet van dat huwelijk. Zeker 3 bruiloften zijn geannuleerd waarbij ik de aanbetaling heb moeten teruggeven en het onduidelijk is of deze klanten wel terug zullen komen. 2 aanvragen voor uitvaartfotografie gingen niet door door de maatregelen, 50-jarige huwelijken gingen niet door, zeker 6 communies gingen niet door omdat de grens met België dichtging, zakelijke evenementen werden geannuleerd, netwerkevents werden geannuleerd en alles werd via Zoom gedaan, zeker 12 familie fotoshoots zijn door angst voor besmetting niet doorgedaan of door de regels dat je ook buiten niet met grote groepen niet bij elkaar mocht komen.

Voor de coronacrisis was mijn omzet als volgt samengesteld:

50% grote bruiloften met albums, veelal van mensen vanuit de Randstad die naar Zuid-Limburg kwamen om te trouwen. Ook had ik veel internationale bruiloften, waarbij gasten vanuit de hele wereld aanwezig waren. Deze opdrachten vonden veelal in een straal van 100 km van mijn woonplaats plaats. Dus ook in Brabant, Vlaanderen, de Ardennen en Aken (Duitsland).

15% grote familieportretten (tussen de 10-15 personen) ook veelal van mensen tussen de 60 en 70 jaar oud, die vanuit de Randstad die naar Limburg kwamen om hier bijvoorbeeld hun familieweekend te vieren, of hun 40 of 50-jarig huwelijk met hun kinderen en kleinkinderen.

15% zakelijke fotoshoots voor bijvoorbeeld coaches, onderwijsbureaus, bijlesgevers, paardencoaches etc.

5% grote uitvaarten waarvoor ik dan naar de Randstad reed

10% zwangerschappen en babyshoots aan huis en doopreportages

5% communies, veelal van klanten net over de grens in België.

Mijn 3^e kwartaal was zakelijk erg goed. Ik had dit jaar uiteindelijk toch nog 16 bruiloften, weliswaar veel kleine die tijdens de crisis nog geboekt werden. Ook durfden toch weer wat mensen een familie fotoshoot aan.

Totdat Mark Rutte de 2^e golf aankondigde; na de persconferentie kon ik zo mijn complete agenda leegstrepen. Familieportretten, 50-jarige huwelijken, kleine bruiloften, alles werd geannuleerd en sommige mensen eisten zelfs hun aanbetaling terug, ondanks dat ik telefonisch aangaf mee te willen

schuiven naar een nieuwe datum. De angst zat er gelijk weer goed in en het werd weer stil om mij heen.

Ik heb het gevoel dat mensen die met hun partner in een huis wonen en een vast inkomen hebben niet zoveel merken. Er is zekerheid van inkomen, er is altijd iemand om mee te praten of knuffelen en als er een zijn baan verliest is er nog steeds een vast inkomen.

Bij mij viel werkelijk alle zekerheid weg: geen inkomen, ik kreeg bijstand (1050 euro netto per maand voor een alleenstaande) maar deze mag je enkel houden wanneer je niets verdiend hebt en nu ben ik ook weer niet zo'n slechte ondernemer dat ik niet in staat ben 1050 euro per maand te verdienen, maar desalniettemin is mijn halve jaar inkomen in rook opgegaan en wordt dit minimaal gecompenseerd.

Enkel voor de maanden waarin ik helemaal geen omzet had (waarschijnlijk 5 maanden) mag ik de bijstand houden. De overige 6000 euro zal ik terug moeten geven en intussen zie ik mijn spaarrekening en buffer met de maand kleiner worden. Hierdoor ben ik niet in staat bijvoorbeeld iets voor mijn pensioen op te bouwen. Als je dan bedenkt dat mijn belastinggeld momenteel verkwist wordt aan vaccinatiecampagnes en onzinnige PCR testen, is dat behoorlijk frustrerend.

Gezinnen en stellen konden ook afgelopen zomer nog steeds op reis, zij hadden immers inkomen en elkaar, maar als je alleen bent en tijdens je reizen leuke mensen ontmoet worden je mogelijkheden sterk beperkt. Reizen is dus ook niet leuk meer. Al helemaal niet als je erachter komt dat je 3 PCR testen moet doen om een weekje naar een vriendin in Libanon te kunnen. En met een lege bankrekening en een wereldkaart die compleet oranje is vergaat je de zin in reizen wel.

Ook uitgaan daar was geen bal meer aan in de zomer. Want het enige dat je als single vrouw kon doen was met een vriendin aan een tafeltje zitten, op 1,5 m bij iedereen vandaan. Nieuwe contacten leggen werd zo onmogelijk dus je kon net zo goed samen in de tuin gaan zitten met een fles wijn.

Boekte je een theaterticket, dan werd gevraagd of we ook wel uit een huishouden kwamen, hierover loog ik dan maar uit bestwil, maar ik vind het ongelooflijk hoe deze crisis de alleenstaanden treft. Deze hele samenleving is gericht op mensen die samen zijn.

Vervolgens volgende eind oktober een uitgebreidere lockdown plus mondkapjesplicht. Dit is de tijd dat ik nachtenlang het 3-4 uur zie worden en er echt geen heil meer in zie. Alles is weer stilgevallen, inmiddels is mijn nieuwe website klaar en krijg ik daar waar ik normaal 3-4 aanvragen voor fotoshoots per week krijg 0 aanvragen.

Een hoge rekening van de tandarts betaal ik van mijn spaargeld, net als het eigen risico van CZ en het onderhoud van mijn auto. Mijn haar verf ik inmiddels zelf, de mondhygiëniste sla ik over, mijn kleding koop ik tegenwoordig tweedehands op Vinted. Mijn leven lijkt tegenwoordig compleet op dat van mijn moeder van 75: de hele dag thuis, afgewisseld met een wandeling, koken, poetsen en een bezoekje van een vriendin. Tel daarbij op de avondklok, die onlangs is ingegaan en een sociaal leven wordt compleet onmogelijk tenzij je overal gaat logeren.

Heb ik op dit moment nog hoop op een betere toekomst: NEE is mijn antwoord.

Daar komt nog bij, dat ik de afgelopen weken kennis heb mogen maken met het demonstratierecht in Nederland. Ik ben met een vreedzame groep mensen die allemaal kritisch staan tegen over de maatregelen naar Den Haag, Amsterdam en Eindhoven geweest. Wat ik daar gezien heb, maakt dat ik ook vertrouwen in de politie verloren heb. Ik heb gezien hoe mensen die vreedzaam demonstreerden,

bruut met 25 paarden, 20 honden en ontelbaar veel ME-ers van een veld gejaagd werden, waarbij de politie het nodige geweld gebruikte.

Je kan zeggen, dan moet je maar niet gaan demonstreren, het was immers verboden, maar hoe moet je dan in godsnaam nog je stem laten horen als je je zorgen maakt. Voor mijn gevoel is 75% van de bevolking angstig en daardoor volgzaam. Zelf ben ik met name bang wat al deze maatregelen met mensen doen.

Na het bijwonen van de demonstraties werd me ook voor het eerst duidelijk hoe eenzijdig onze media verslag doen. Ten eerste werd er niet eerlijk vermeld hoeveel demonstranten er waren en ten tweede worden deze mensen continu neergezet als relschoppers of wappies. Met andere woorden: een verstandig mens conformeert zich aan het beleid en demonstreert niet en als je niet laat enten ben je niet solidair.

Met een regering die ons passieve vaccinatieplicht oplegt door ons te beperken in onze vrijheden en een minister president die het over het nieuwe normaal en build back better heeft ben ik bang dat we in een dictatuur beland zijn.

Mijn moeder zei in het voorjaar toen mijn vader ernstig ziek was: mijn leven is voorbij. En ik kan mij daarbij nu ook bij aansluiten. Mijn werk (passie) wordt me onmogelijk gemaakt, mijn sociale leven is dusdanig beperkt dat thuisblijven de enige optie is en reizen of naar een concert zal niet meer kunnen omdat ik mij niet wil laten vaccineren.

Ook ander natuurlijk gedrag zoals binnen de 1,5 m zoals flirten is niet meer mogelijk. Ik voel mij daardoor niet meer de jonge vrouw in de bloei van mijn leven. De glans is van mijn leven af en ik denk geregeld dat ik zo niet meer verder wil.

U vraagt mij of ik momenteel nog inkomen heb. Zoals gezegd werk ik nu een dag in de week voor mijn oude werkgever. Ook heb ik sporadisch nog wel een opdracht, maar er wordt ook veel gecancelled. Ook heb ik recent een tijdelijke baan aangenomen voor drie dagen per week waaraan ik in april zal beginnen. Dit gaat om boekhouding. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar, maar zeker niet genoeg om fatsoenlijk van te leven.

Mijn vaste lasten betaal ik momenteel van het inkomen dat ik nog heb in combinatie met mijn spaargeld. De bijstandsuitkering is onvoldoende om van te leven.

Als er aankomend jaar (uiterlijk september) geen verbetering optreedt, dan zal ik mijn bedrijf op moeten geven en terug in loondienst moeten gaan. Als het mij onmogelijk wordt gemaakt om op locatie te werken omdat ik niet gevaccineerd wil worden, zal ik dit werk ook niet meer kunnen doen.

Voor aankomend jaar had ik veertien bruiloften staan. Drie hiervan zijn al geannuleerd. Wat er met de rest gaat gebeuren, kan ik niet voorspellen. Wel moet ik continu btw en inkomstenbelasting afdragen, die grotendeels van mijn spaargeld moet komen. Normaal gesproken zou ik in de zomer een buffer opbouwen, maar omdat dit afgelopen jaar niet is gelukt, maak ik mij momenteel wel enige financiële zorgen.

Ik probeer wel om creatieve oplossingen te bedenken voor deze situatie, maar het bovenstaande zijn wel de feiten zoals ze zijn. Van de steun van de overheid valt niet fatsoenlijk te leven. Als ondernemer heb ik natuurlijk wel een buffer, maar die is ook niet oneindig.

Ik vind dat er te weinig toekomstperspectief is op dit moment. Dat maakt het zo zorgelijk. Wanneer je weet wanneer het eindpunt is, kun je je daarop instellen. Dat is nu niet het geval.

Leiderdorp
30 januari 2021

De getuige-deskundige (Henrik Boomsma) heeft het volgende verklaard:

Ik vind het belangrijk om hier mijn verhaal te doen omdat er een grote discrepantie is tussen datgene dat de overheid ons vertelt en het feitelijke materiaal dat beschikbaar is. Als ik dan zie wat de gevolgen zijn van de maatregelen van de overheid, gaat mij dat letterlijk en figuurlijk aan het hart.

Mijn onderneming is gevestigd in Sliedrecht. Het heet Pool Trading. Wij doen in de internationale handel in scheepsmotoren en industriële motoren, generatorsets en keerkoppelingen. Wij onderhouden een netwerk van mensen die in deze handel actief zijn of bedrijven die nieuwe motoren leveren aan scheepswerven. Bij mijn bedrijf zijn veertien mensen in dienst. Aan het einde van het jaar maken wij gewoonlijk een exploitatie op voor het komende jaar.

Welke hindernissen komt u tegen in uw bedrijfsvoering sinds de coronamaatregelen van kracht zijn?
Dat is van ongekende omvang. Mijn vertegenwoordigers kunnen door geldende reisbeperkingen niet meer reizen om de inkoop die nodig is te doen. Het is wel mogelijk om bepaalde beslissingen te nemen op basis van foto's, maar meestal is het nodig om bijvoorbeeld een motor van binnen te inspecteren. Vaak is het nodig dat een personeelslid ter plaatse komt om zaken fysiek te controleren. Wij hebben het afgelopen jaar extreem veel hindernissen ondervonden van de maatregelen.

Hoeveel kan er nog gereisd worden door uw personeel uitgedrukt in een percentage?
Er kan nog zo'n 20% van de werkbezoeken worden afgelegd.

Ik wil erbij vermelden dat wij ook internationale klanten hebben die bij ons op de vestiging langskomen om bij ons inkopen te doen. Dat is nu door de geldende reisbeperkingen ook niet meer mogelijk.

Als ondernemer weet men niet waar men aan toe is en hoe lang de maatregelen nog zullen gelden. Eind 2019 hebben wij een begroting opgesteld. Hiermee word ik ook geacht om verantwoording af te leggen bij de bank. Dit omdat ik voor de overname van dit bedrijf grote leningen heb moeten afsluiten. De begroting van eind 2019 is totaal niet uitgekomen. Voor het komende jaar kan ik met goed fatsoen geen begroting maken, omdat ik geen idee heb wat er zal gebeuren met de maatregelen.

Wordt uw personeel tot nu toe door u doorbetaald en voldoet de regeling van de overheid?
Mijn personeel wordt doorbetaald. Met de regeling kom ik in principe wel uit.

Wat heeft het gedaan met uw omzet en uw winst? Stelt de regering u schadeloos?
De regering stelt ons niet schadeloos. In april konden wij ons inschrijven voor de eerste NOW-regeling. Dat is een bijdrage aan de personeelskosten. Ik had destijds geen idee waar dit op zou uitdraaien. In het jaar 2020 heb ik ten opzichte van 2019 700.000 euro minder omgezet.

Volgens prognose zou er een omzet gedraaid moeten worden van 5,8 miljoen euro. We hebben een realisatie van 4,8 miljoen. Dat houdt een verlies aan dekkingsbijdrage in de exploitatie in van 400.000 euro. Dat is een winstderving van 400.000 euro. Gelukkig heeft dit geen situatie veroorzaakt waarbij wij op het randje van overleven hangen, maar het is uiteraard wel een aanzienlijke schade. De bank verplicht mij om ieder jaar een exploitatiebegroting voor het komende jaar af te geven, met daaraan vastgekoppeld een liquiditeitsbegroting. In de realiteit van dat lopende jaar moet ik elk kwartaal aan de bank rapporteren. Als daar sprake is van discrepanties, geeft dit aanleiding tot stevige gesprekken. Mijn kredietwaardigheid is hiervan afhankelijk. In de ogen van de bank vorm ik sinds de coronacrisis een groter risico. Ik word dan geacht te melden wat ik van plan ben aan een dergelijke situatie te doen. Er worden nu hogere eisen aan mij gesteld door de bank. Het omzetverlies van het afgelopen jaar leidt er ook toe dat ik minder kan investeren voor het jaar hierna.

U vraagt mij hoe lang ik het in de huidige situatie nog vol ga houden. Mijn antwoord daarop is dat als de situatie in het komende jaar niet verandert, de kans zeer groot is dat er ernstige maatregelen moeten worden genomen om het bedrijf te laten overleven. Ik heb het dan over het personeel, dat zoals bij de meeste bedrijven de grootste kostenpost is. Inmiddels hebben wij al één persoon moeten laten afvloeien. Ongetwijfeld zullen er nog meer volgen. Dat is schrijnend, omdat ik in feite iedereen nodig heb.

Ik wil vermelden dat de huidige situatie voor mij en mijn personeel voor grote stress heeft gezorgd. Men zit eigenlijk continu in een existentiële vrees. Het is zeer goed mogelijk dat ik op een gegeven moment voor de bank een te groot risico word. Als zij er dan voor kiezen mijn lening direct in te vorderen, zal het bedrijf dat niet overleven. Dit zou ertoe leiden dat ik ook persoonlijk geruïneerd word.

Ik voel mij als ondernemer in hoge mate verantwoordelijk voor het (financieel) welzijn van de mensen die bij mij in dienst zijn. Met mij als mens heeft deze situatie heel veel gedaan. Vanaf begin februari ben ik intensief onderzoek gaan doen naar de achtergronden van de coronacrisis. Ik heb grote discrepanties geconstateerd tussen de feiten die ik gevonden heb en datgene dat door de overheid verteld wordt. Dit alles heeft geleid tot zoveel stress dat ik in juni vorig jaar een hartaanval heb gehad. Ik ben daarvoor behandeld. Echter heb ik elke maand daarna, tot acht maal toe, opnieuw een hartaanval gehad. Ik ben gekatheteriseerd om te kijken of er sprake was van stolsels. Het is echter gebleken dat ik een aandoening heb – een vorm van coronaire vaatkramp – die getriggerd wordt door extreme stress. Het is mijn ervaring dat dit toe te wijzen is aan alle stress die deze maatregelen met zich meebrengen en mijn doorlopende zorgen dat mijn bedrijf om zal vallen.

Voor het begin van de coronacrisis had ik geen last van dergelijke gezondheidsproblemen. Ik ben er dus zeker van dat er een correlatie bestaat. De cardioloog onderschrijft ook dat mijn aandoening wordt getriggerd door stress.

Wat mij nog het meeste stoort en de meeste stress oplevert is de enorme discrepantie tussen de feiten en wat er verteld wordt door de regering. Ik ben hier zeer boos over.

Heeft u vertrouwen in de regering en in het beleid dat zij op dit moment voeren? Heeft u vertrouwen in demissionair minister-president Rutte en het kabinet achter hem?

Absoluut niet. Omdat de media volstrekt nalaten om feiten te achterhalen, ben ik zelf min of meer een onderzoeksjournalist geworden en als gevolg daarvan zoveel feiten tegengekomen waaruit blijkt dat dhr. Rutte en dhr. de Jonge keihard staan te liegen. Daar ben ik ontzettend boos over. Ik overhandig u een verzameling e-mails die ik heb verstuurd aan Tweede Kamerleden, de burgemeesters en wethouders van alle grote Nederlandse steden, en alle Nederlandse dagbladen. Ik heb hierop ontzettend veel standaard antwoorden gekregen. Alleen van de perswoordvoerders van D66 en SGP heb ik inhoudelijk antwoord ontvangen.

Het stoort mij al een jaar lang ontzettend dat er om de zaken heen gedraaid wordt. Ik heb het vermoeden dat er met opzet over bepaalde zaken niet wordt gesproken door de regering of door de media. Hierdoor ontstaat er een situatie waarin er een complete omwenteling in de samenleving plaatsvindt, die vervolgens voor het grootste deel van Nederland als een complete verrassing komt.

Ik ben op basis van eigen onderzoek ernstig verontrust als vader, als grootvader en als ondernemer verantwoordelijk voor veertien gezinnen. Ik vind dat er diepgaand onderzoek plaats zou moeten vinden.

Leiderdorp

6 maart 2021

